

Et handlekraftig kontrollutvalg er viktig
for å sikre demokratisk innsyn og kontroll

Årsplan for 2024

Kontrollutvalget i Lillehammer kommune

INNHold

1	INNLEDNING.....	2
2	KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING	2
3	KONTROLLUTVALGETS HOVEDFOKUS I 2024.....	3
3.1	Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon	3
3.2	Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon.....	3
3.3	Oppgaver knyttet til eierskapskontroll.....	4
3.4	Oppgaver knyttet til løpende kontroll med forvaltningen	4
3.5	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets budsjett.....	5
3.6	Oppgaver knyttet til kontroll med revisjonen	5
3.7	Kontrollutvalgets rapportering.....	6
3.8	Kompetanse og opplæring	6
4	MØTEPLAN FOR 2024.....	6

---

1 INNLEDNING

Kommunestyret har det øverste ansvaret for å kontrollere den kommunale forvaltningen. Kontrollutvalget er kommunestyrets redskap for å føre løpende kontroll med forvaltningen. Et handlekraftig kontrollutvalg er viktig for å sikre demokratisk innsyn og kontroll.

I veilederen «Kontrollutvalgsboka» fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet står følgende; «Kontrollutvalet er avgjerande for å oppnå ein velfungerande eigenkontroll i den enkelte kommune eller fylkeskommune. Ein velfungerande eigenkontroll styrkjer innbyggjarane sin tillit til kommunen og er viktig for å sikre effektiv og rett bruk av ressursane. Aktørane i eigenkontrollen er kommunestyret, kontrollutvalet saman med sekretariatet, kommunedirektøren og revisor. Ein god eigenkontroll krev samspel mellom desse. For at dette samspelet skal fungere, er det naudsynt at aktørane kjenner både si ega og kvarandre sine roller.»

Kontrollutvalget utfører arbeid i henhold til kommunelovens bestemmelser i kapittel 23. Kommunelovens syvende del inneholder bestemmelser om egenkontroll §§ 22-1 til 26-1. Det vises dessuten til «Forskrift om kontrollutvalg og revisjon».

I årsplanen omtales noen områder og oppgaver som er planlagt for 2024. Ettersom arbeidet med planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll naturlig nok ennå ikke er kommet i gang sammen med nytt kontrollutvalg, vil ikke denne årsplanen være særlig spesifikk.

Årsplanen for 2024 sendes kommunestyret til orientering.

2 KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING

Kontrollutvalget for perioden 2023 – 2027 ble valgt i konstituerende møte den 19.10.2023:

Medlemmer:

Varamedlemmer:

Ap	Stein Helge Riise (leder) Jørund Hassel (medlem)	1. Dagfinn Claudius 2. Randi Berit Nyhus Hoff 3. Gro Vassbotten
R, MDG	Eva Marie Meling Mathisen (nestleder - R)	1. Helge Leonardsen (R) 2. Kari Svingheim (MDG) 3. Turid Thomassen (R)
H/KrF/V/Sp/Frp/PP/INP	Björg Synnøve Lien (V) Håkon Erdal (H)	1. Erik Almestrand (Frp) 2. Arnt Orskaug (INP) 3. Kristin Hille Valla (Sp) 4. Sissel-Merete Uv Berg (KrF)

Sekretariatsfunksjonen ivaretas av Kontrollutvalgssekretariatet Innlandet KO som er et kommunalt oppgavefellesskap mellom Lillehammer kommune, Gausdal kommune, Øyer kommune og Innlandet fylkeskommune. Samarbeidet har et eget representantskap.

3 KONTROLLUTVALGETS HOVEDFOKUS I 2024

3.1 OPPGAVER KNYTTET TIL REGNSKAPSREVISJON

Ved behandling av kommunens regnskap gir kontrollutvalget en uttalelse, som stiles til kommunestyret (jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3). Formannskapet får kopi av uttalelsen, slik at den er med når formannskapet gir sin innstilling til kommunestyret. Kontrollutvalget vil vedta uttalelsen så snart som mulig etter revisjonens frist for revisjonsberetning den 15.4. Kontrollutvalget fikk en orientering av oppdragsansvarlig regnskapsrevisor i sitt møte i november 2023 om hvilken strategi som ligger bak dette arbeidet.

Alle nummererte brev eller andre typer revisjonsmerknader som revisjonen ønsker at kontrollutvalget skal følge opp, behandles fortløpende. Eventuelle nummererte brev som ikke blir godt nok fulgt opp av kommunen, sendes kommunestyret for videre behandling.

Ellers er kontrollutvalgets rolle å påse at kommunens regnskap blir reviderte på en betryggende måte. Hvordan kontrollutvalget følger opp dette er beskrevet nedenfor under oppgaver knyttet til kontrollutvalgets påseansvar overfor revisjonen. Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen er en oppgave som følger av kommuneloven, som skal hjelpe kontrollutvalget med å følge med på økonomiforvaltningen i kommunen. Dette er en kontroll med moderat sikkerhet og er dermed ikke like grundig som revidering av årsregnskapet. Kontrollutvalget fikk en orientering i november 2023 fra regnskapsrevisor om hvilke vurderinger som var gjort i forhold til risiko- og vesentlighet for 2023.

3.2 OPPGAVER KNYTTET TIL FORVALTNINGSREVISJON

Forvaltningsrevisjon innebærer ifølge kommunelovens § 23-3 å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Kontrollutvalget skal – oftest i samarbeid med kommunens revisor - føre kontroll med at forvaltningen er i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og foreta en systematisk vurdering av bruk og forvaltning av de kommunale midler med utgangspunkt i oppgaver, ressursbruk og oppnådde resultater.

Kontrollutvalget forsøker derfor å ha et løpende blikk på kommunens virksomhet og sørger for at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon innenfor den rammen som kommunestyret har bevilget. I tillegg til å bestille undersøkelser fra kommunens revisor kan kontrollutvalget benytte andre aktiviteter som er nærmere beskrevet i punkt 3.4. nedenfor. Kontrollutvalget rapporterer direkte til kommunestyret (jf. kommuneloven § 23-5).

Kommuneloven § 23-3, 2. ledd sier at «kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet eller kommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.»

Kontrollutvalget vil jobbe med denne planen i 2024, og dette vil være det absolutt største fokuset i 2024. Planen vil bli styrende for kontrollutvalgets videre arbeid, men kontrollutvalget vil allikevel følge med på andre tema. Kommunestyret bruker å gi utvalget fullmakt til å revurdere planen ved

behov. Det er viktig å merke seg at målet med forvaltningsrevisjon er læring og forbedring i organisasjonen.

Kontrollutvalget i forrige valgperiode var et aktivt utvalg, og det nye utvalget har en del konkrete tema de kan jobbe videre med basert på forrige utvalg og tidligere bestillinger. Det er bestilt en forvaltningsrevisjon samt eierskapskontroll (inkl. Glør) som legges fram første halvår 2024. I tillegg er det bestilt en forvaltningsrevisjon om interkommunal legevakt i samarbeid med andre kontrollutvalg. IKT-sikkerhet er også et tema det forrige kontrollutvalget var opptatt av, og det nye vil i løpet av 2023-2024 ta stilling til om de vil gå videre med dette hvor det ligger en klar prosjektplan.

I 2024 vil også kontrollutvalget følge opp en gjennomført forvaltningsrevisjon om rus og psykiatri.

3.3 OPPGAVER KNYTTET TIL EIERSKAPSKONTROLL

Ifølge kommuneloven § 23-4 innebærer eierskapskontroll «å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring».

Kontrollutvalget vil jobbe med plan for eierskapskontroll i 2024. Utvalget i forrige valgperiode har gjort en bestilling om eierskapskontroll som det nye utvalget vil behandle i 2024, jf. avsnitt over. Denne vil være et godt grunnlag for prioriteringer som kan gjøres i den nye valgperioden.

3.4 OPPGAVER KNYTTET TIL LØPENDE KONTROLL MED FORVALTNINGEN

Opgavene nevnt ovenfor utgjør den mest ressurskrevende delen av kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen og gjennomføres ved at utvalget gjør bestillinger hos kommunens revisor. Utvalget har imidlertid et ansvar for en løpende oppfølging av det som skjer i kommunen. Dette arbeidet gjøres bl.a. ved at utvalgets medlemmer og kontrollutvalgssekretariatet følger med på forvaltningen og det som skjer i kommunen eller kommuner generelt. Dette skjer ikke minst via orienteringer i utvalgets møter.

Følgende punkter er eksempler på hvordan kontrollutvalget utøver sin generelle løpende kontroll med forvaltningen – dvs. utover regnskapsrevisjon og bestilte oppgaver innen forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll:

- Mer eller mindre løpende risiko- og vesentlighetsvurderinger som en del av plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll - og rullering av disse planene
- Informasjon og orientering fra kommunedirektør i kontrollutvalgets møter
- Utvalgets egne observasjoner
- Innspill og henvendelser til kontrollutvalget
- Saker der kommunen har vært omtalt i media og/eller tema som er omtalt i fagtidsskrifter og/eller riksmmedia
- Rapporter fra statlige tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging
- Virksomhetsbesøk

Kontrollutvalgets medlemmer og sekretariatet «følger med på» politiske saker som behandles. Kontrollutvalget har stort utbytte av å benytte seg av orienteringer i møtene. Dette gjøres i noen tilfeller som en del av forarbeidet til temaer som framgår av planer. I andre tilfeller gjøres det for at utvalget skal bli bedre kjent med ulike enheter/avdelinger og rutiner/prosesser i forvaltningen. Kontrollfunksjonen utføres da ved at det stilles relevante spørsmål omkring risiko og risikoreduserende tiltak og at dette eventuelt følges opp ved nye orienteringer eller undersøkelser

senere. Informasjonen i orienteringene bidrar til en forståelse av risikobildet i kommunen. Det vil være mulig for utvalget å besøke enheter/avdelinger, men dette har vært lite brukt.

Kontrollutvalget behandler også to ganger i året sak om oppfølging av politiske vedtak. Kommunen har utarbeidet en ny, digital rapportering på dette i Framsikt, og verktøyet vil videreutvikles i løpet av 2024 i dialog med kontrollutvalget.

3.5 OPPGAVER KNYTTET TIL KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for sitt ansvarsområde i kommunen (jf. forskrift for kontrollutvalg og revisjon § 2). For 2024 ble forslag til budsjett vedtatt i september 2023 av kontrollutvalget. Budsjettforslaget omfatter utgifter til revisjon, sekretariatsamarbeidet og egen drift. Forslaget til budsjett er sendt kommunen slik at det innarbeides i kommunens totale budsjett som skal behandles i kommunestyret i desember 2023. Kontrollutvalgets forslag skal følge formannskapetets innstilling til kommunestyret. Dersom kommunestyret vedtar et lavere budsjett enn foreslått, må kontrollutvalget vurdere betydningen av dette i forhold til egen aktivitet i 2024.

3.6 OPPGAVER KNYTTET TIL KONTROLL MED REVISJONEN

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet – jf. forskrift for kontrollutvalg og revisjon § 3.

Kontrollutvalget inngår på vegne av kommunestyret hvert år en oppdragsavtale med kommunens revisor Innlandet Revisjon IKS.

Kommunens revisor, Innlandet Revisjon IKS, deltar ofte på kontrollutvalgets møter. Dette ivaretar en god kommunikasjon og mulighet til å ivareta utvalgets kontrollansvar overfor revisor gjennom året. Utover dette har også kontrollutvalgssekretariatet tett dialog med revisjonen. Følgende punkter oppsummerer oppgavene:

- Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlige revisorer legges fram årlig.
- Revisjonen rapporterer om arbeidet med regnskapet ved å legge fram strategi på høsten og statusrapport ved behov senere.
- Behandling av forvaltningsrevisjonsrapporter;
  - Rapporteringen omkring forvaltningsrevisjon og selskapskontroll skjer iht. avtalt prosess, dvs. vanligvis via presentasjon av foranalyse, prosjektplan og revisjonsrapport. Ved behov gis det også underveisrapportering, i tillegg til at det kan være behov for bistand fra revisjonen når utvalget følger opp vedtak som gjelder rapporten i kommunestyret.
- Orientering om/behandling av eventuelle rapporter om misligheter/uregelmessigheter.
- Orientering om/behandling av rapporter og brev som gjelder regnskapsrevisjon og økonomisk intern kontroll;
  - I forbindelse med kontrollutvalgets behandling av årsregnskapet og uttalelse til årsregnskapet, presenterer revisjonen sitt arbeid med årsregnskapet. Revisjonsberetningen stiles til kommunestyret, men legges fram for utvalget i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet. Hvis revisjonen utarbeider et brev til kommunen om årsregnskapet, legges dette fram for utvalget til orientering.
- Revisjonen presenterer årlig en sammenligning av revisjonsutgifter fra lignende revisjonsordninger ellers i landet.
- Ekstern kvalitetskontroll presenteres når dette er gjennomført i revisjonsselskapet.

- Evaluering av kontrollutvalgets påseansvar overfor revisjonen behandles årlig.

3.7 KONTROLLUTVALGETS RAPPORTERING

Kontrollutvalget rapporterer direkte til kommunestyret. Det er egne bestemmelser om rapportering av resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll (forskrift for kontrollutvalg og revisjon § 4). Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet er utvalgets rapportering i forbindelse med regnskapsrevisjon (forskrift for kontrollutvalg og revisjon § 3, 2. ledd). Ellers rapporterer kontrollutvalget til kommunestyret når det er viktig at dette blir holdt orientert og gitt mulighet til å drøfte eventuelle tiltak.

Kontrollutvalgets årsplan behandles i utvalgets siste møte før nyttår, mens årsrapport behandles på første møte i utvalget på nytt kalenderår. Både årsplanen og årsrapporten sendes kommunestyret til orientering.

3.8 KOMPETANSE OG OPPLÆRING

Kontrollutvalgets oppgaver er mange og til dels krevende. Det er derfor behov for jevnlig oppdatering av kunnskap. Dette gjelder både kunnskap om forvaltningen og fag/metodikk som er knyttet til kontrollutførelsen.

Så mange som mulig av utvalgsmedlemmene bør gis mulighet til å være med på NKRFs kontrollutvalgskonferanse i 2024. Denne samlingen gir økt kunnskap, skaper inspirasjon og gir mulighet til å knytte kontakt med andre utvalg, noe som er viktig for utvalget sitt arbeid. Siden dette er første samling i denne valgperioden, vil det her bli lagt opp til grunnleggende opplæring.

Det er flere samarbeid mellom kommunene i Lillehammerregionen, som bidrar til økt kompetanse og opplæring. Det har blitt avholdt felles møter for kontrollutvalgene i Lillehammer, Gausdal og Øyer i forrige valgperiode. Dette vil bli diskutert med de nyvalgte kontrollutvalgene også.

Kontrollutvalgets leder vil være til stede når utvalgets årsrapport, uttalelse til årsregnskapet, planer for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll og revisjonsrapporter behandles i kommunestyret. Da benyttes muligheten til å presentere arbeidet og få til en dialog med kommunestyret omkring utvalgets roller og oppgaver. På Kontrollutvalgssekretariatet Innlandet sin nettside (www.kontrollinnlandet.no) finnes informasjon om så vel kontrollutvalget som sekretariatet.

4 MØTEPLAN FOR 2024

Kontrollutvalgets møter er åpne. Ordfører og revisor har møte- og talerett i møtene. Kontrollutvalget kan også innkalle kommunedirektør (eller andre fra administrasjonen) i forbindelse med behandling av og/eller orientering om saker.

Kontrollutvalgets møter holdes på dagtid. Kontrollutvalget har vedtatt følgende møteplan for 2024:

Dato:	Foreløpig innhold:
Mandag 12. februar	<ul style="list-style-type: none"> • Aktuelle orienteringer fra kommunedirektøren • Invitere ordfører og kommunedirektør til dialog om rolleavklaringer og forventninger • Prosess for arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderinger som grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll

	<ul style="list-style-type: none"> • Statusrapportering pr. 31.12.2023 • Statusrapport regnskapsrevisjon (hvis behov) • Kontrollutvalgets årsrapport for 2023 • Oppfølging av politiske vedtak per 31.12.2023 • Dersom kommunestyret vedtar et lavere budsjett enn foreslått så må budsjett for 2023 og oppdragsavtale med Innlandet Revisjon IKS 2023 tas opp på nytt • Referatsaker og eventuelt
Mandag 18. mars	<ul style="list-style-type: none"> • Aktuelle orienteringer fra kommunedirektøren • Videre arbeid med plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll. • Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon om Lillehammer kommunes håndtering av eierskap inkl. bestilling om Glør • Oppfølging av forvaltningsrevisjon om rus/psykiatri • Referatsaker og eventuelt
Mandag 6. mai	<ul style="list-style-type: none"> • Aktuelle orienteringer fra kommunedirektøren • Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet - herunder endelig orientering om årsregnskapet og årsmeldingen • Referatsaker og eventuelt
Mandag 10. juni	<ul style="list-style-type: none"> • Aktuelle orienteringer fra kommunedirektøren • Statusrapportering kontrollutvalget per 30.04.2024 • Referatsaker og eventuelt
Mandag 2. september	<ul style="list-style-type: none"> • Aktuelle orienteringer fra kommunedirektøren • Budsjett for kontrollutvalget 2025 • Oppfølging av politiske vedtak per 31.06.2024 • Forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2023-2027 • Forslag til plan for eierskapskontroll 2023-2027 • Referatsaker og eventuelt
Mandag 21. oktober	<ul style="list-style-type: none"> • Aktuelle orienteringer fra kommunedirektøren • Oppdragsavtale med Innlandet Revisjon IKS for 2025 inkludert presentasjon av benchmarking av selskapet • Statusrapportering kontrollutvalget per 31.08.2024 • Kontrollutvalgets årsplan og møteplan for 2025 • Strategi for regnskapsrevisjon 2024 • Risiko- og vesentlighetsvurderinger fra revisjonen om forenklet etterlevelseskontroll 2024 • Resultat av forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen – 2023 • Referatsaker og eventuelt
Mandag 2. desember	<ul style="list-style-type: none"> • Aktuelle orienteringer fra kommunedirektøren • Kontrollutvalgets påseansvar overfor revisor • Referatsaker og eventuelt

Det kan bli aktuelt å avlyse/slå sammen noen møter eller flytte på møtedatoer avhengig av saksmengde. Innholdet i møtene kan endres ut fra når saker er klare/bestilt. På kontrollutvalgssekretariatets nettside vil møtedatoer framkomme. Saker til kontrollutvalgets møter legges ut på sekretariatets nettside ca. en uke før møtene.

Lillehammer, 20. november 2023

Stein Helge Riise (sign.)
Leder kontrollutvalget